

TOELICHTING OP HET BELEID IDENTITEITSWIJZIGING GBA

Aanleiding

In de gemeente Heerenveen komt het regelmatig voor dat personen die op basis van een eerder afgelegde verklaring onder ede in de GBA met een zekere identiteit zijn ingeschreven zich na die eerste inschrijving tot het college van burgemeester en wethouders wenden met het verzoek om hun identiteit te wijzigen. Het gaat meestal om personen met een langdurig, rechtmatig verblijf. Jarenlang hebben zij blijkbaar met een valse identiteit aan het maatschappelijk verkeer deelgenomen.

Rapport van eerste en nader gehoor

Iedere vreemdeling die asiel wil aanvragen in Nederland krijgt een gesprek (eerste gehoor) met een medewerker van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) van het ministerie van Justitie. Dit gesprek vindt plaats met behulp van een tolk. Deze tolk vertaalt alles wat gezegd wordt. In dit gesprek worden personalia opgenomen als naam, geboortedatum en uit welk land men vandaan komt. Tevens worden vragen gesteld over onder meer de reisroute die de vreemdeling heeft gevolgd.

Na afloop van dit gesprek wordt er gevraagd of de vreemdeling asiel wil aanvragen. Hiertoe moet de vreemdeling dan een formulier ondertekenen. Met het ondertekenen van het formulier geeft de vreemdeling aan de IND toestemming om een onderzoek in te stellen. Er wordt dan onder andere onderzocht of de vreemdeling bekend is bij de Nederlandse overheid en of hij al ergens anders in Europa een asielprocedure heeft lopen.

Indien de vreemdeling vervolgens besluit een asielaanvraag in te dienen dan vindt er nog een gesprek plaats. Dit gesprek wordt ook wel 'nader gehoor' genoemd. Dit nader gehoor wordt afgenomen door een medewerker van Justitie. Bij dit gesprek is een onpartijdige tolk aanwezig en er mag ook iemand van Vluchtelingenwerk Nederland of een andere (rechts)hulpverlener aanwezig zijn.

Tijdens dit gesprek moet de vreemdeling zoveel mogelijk vertellen over zichzelf en over de redenen waarom hij asiel heeft aangevraagd. Ook kan de vreemdeling daarbij documenten overleggen die hij van belang acht voor de asielaanvraag. Dit gesprek wordt vastgelegd in een zogeheten 'Rapport van nader gehoor.'

Inschrijving GBA

Voorwaarden voor inschrijving bij vestiging vanuit het buitenland.

Een persoon kan op grond van artikel 26 Wet GBA in de GBA worden ingeschreven, wanneer aan drie eisen is voldaan:

- Hij is Nederlander of vreemdeling, die rechtmatig verblijft in Nederland in de zin van artikel 8 Vw 2000. Sinds 2 april 1998 moet een vreemdeling rechtmatig verblijf hebben om in aanmerking te komen voor inschrijving.
- Er moet een redelijke verwachting zijn dat betrokkene vier van de zes maanden in Nederland zal verblijven.
- Hij moet beschikken over een (woon)adres in de gemeente.
- De identiteit van betrokkene moet deugdelijk worden vastgesteld.

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet GBA is dat gegevens alleen worden geregistreerd als daaraan een brondocument ten grondslag ligt. Deze brondocumenten kunnen niet altijd worden overgelegd op het moment van de aangifte van verblijf en adres.

Rangorde brondocumenten

1. in Nederland opgemaakte akten (geboorte-, huwelijks- of overlijdensakte); hierbij horen ook de zogenaamde Haagse akten opgemaakt ingevolge artikel 1:25 BW
2. een Koninklijk Besluit met expliciete vaststelling van namen
3. een in Nederland gedane rechterlijke uitspraak betreffende het feit, die in kracht van gewijsde is gegaan
4. een in Nederland opgemaakte notariële akte
5. een in Nederland door een buitenlandse ambassade of consulaat opgemaakte akte
6. afschrift van de originele akte, zo nodig met een door een beëdigd vertaler vertaling, zo nodig gelegaliseerd, met of zonder oudersnamen en/of geslacht
7. een origineel, of door een beëdigd vertaler vertaalde, buitenlandse doopakte
8. buitenlandse adoptieakte
9. buitenlandse huwelijksakte
10. buitenlandse echtscheidingsakte
11. naamsverklaring eigen (Britse) autoriteiten (= Deed Poll)
12. verklaring Nederlands Consulaat te
13. verklaring buitenlands Consulaat
14. vreemd paspoort
15. buitenlands huwelijksboekje
16. eigen verklaring (in allerlaatste instantie). =verklaring onder eed of belofte

Als een burger op het moment van aangifte geen brondocument kan overleggen, zullen zijn gegevens aan een eigen verklaring onder eed of belofte ontleend moeten worden.

Regeling identiteitsherstel

Bij besluit van 25 mei 2007 heeft het Kabinet ingestemd met een regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude Vreemdelingenwet (regeling). Onderdeel van deze regeling was een procedure waarbij vreemdelingen die onder de werking ervan vielen en aan bepaalde voorwaarden voldeden, eenmalig in de gelegenheid werden gesteld om ten overstaan van de IND binnen twee maanden hun juiste identiteit (naam, geboortedatum, geboorteplaats, geboorteland) en nationaliteit aan te tonen met brondocumenten. Alleen de mensen van wie de IND een vermoeden had dat ze een valse identiteit hadden aangenomen kregen een brief. Veel mensen konden binnen de daarvoor gestelde termijn niet aan brondocumenten komen.

Jurisprudentie

Voor het wijzigen van eenmaal geregistreerde gegevens, gelet op het systeem van de wet GBA, moet onomstotelijk vast staan dat deze feitelijk onjuist zijn. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is van oordeel dat met de overlegging van een nieuw document het niet aannemelijk is dat de persoon hetzelfde is als degene die in het document genoemd is. Deze bewijslast is door de Raad van State uitgewerkt in die zin dat in de eerste plaats overtuigende brondocumenten moeten worden overlegd en op de tweede plaats ook in objectieve zin moet vast staan dat die documenten op de aanvrager betrekking hebben. Het eerste criterium zorgt voor weinig problemen, het laatste criterium behelst een uiterst zware bewijslast voor een belanghebbende. Uit de jurisprudentie blijkt dat het nagenoeg onmogelijk is om een eenmaal in de GBA geregistreerde identiteit te wijzigen. Dit vloeit voort uit de zware bewijslastverplichting die de Raad van State voor de verzoeker in het leven heeft geroepen. Onomstotelijk moet vaststaan dat de in de GBA opgenomen identiteit onjuist is, en de beweerde identiteit juist.

Consequentie voor betrokkene

De IND kan aangifte van valsheid in geschrifte doen. De verblijfstermijn voor betrokkene begint opnieuw te lopen.

Het wettelijke kader

De Wet gemeentelijke basisadministratie (Wet GBA)

Ingevolge artikel 34, lid 1, aanhef en onder a, ten eerste, van de Wet GBA worden in de basisadministratie van de gemeente van inschrijving gegevens over de burgerlijke staat opgenomen.

Ingevolge artikel 36, tweede lid, worden de gegevens over de burgerlijke staat, indien zij feiten betreffen die zich buiten Nederland hebben voorgedaan, ontleend aan een geschrift als bedoeld onder a, bij gebreke hiervan aan een geschrift als bedoeld onder b of c, bij gebreke ook hiervan aan een geschrift als bedoeld onder d en bij gebreke ten slotte ook hiervan aan een geschrift als bedoeld onder e:

- a. een akte over het desbetreffende feit, die is opgenomen in de registers van de Nederlandse burgerlijke stand;
- b. een in Nederland gedane rechterlijke uitspraak over het desbetreffende feit die in kracht van gewijsde is gegaan;
- c. een buiten Nederland overeenkomstig de plaatselijke voorschriften door een bevoegde instantie opgemaakte akte die ten doel heeft tot bewijs te dienen van het desbetreffende feit, of een over dat feit gedane rechterlijke uitspraak, of bij gebreke daarvan een akte van bekendheid of beëdigde verklaring, bedoeld in artikel 45 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
- d. een geschrift dat overeenkomstig de plaatselijke voorschriften is opgemaakt door een bevoegde instantie, waarin het desbetreffende feit is vermeld;
- e. een verklaring die betrokkene ten overstaan van een door het college aangewezen ambtenaar onder eed of belofte heeft afgelegd, die op schrift is gesteld en door betrokkene is ondertekend.

Ingevolge artikel 37, tweede lid, worden aan een geschrift als bedoeld in artikel 36, tweede lid, onder c, d of e, geen gegevens ontleend, voor zover de Nederlandse openbare orde zich verzet tegen de erkenning van de rechtsgeldigheid van de in deze geschriften vermelde feiten.

Ingevolge artikel 37, derde lid, wordt aan een geschrift als bedoeld in artikel 36, tweede lid, onder d en e, geen gegevens ontleend, indien aannemelijk is dat de gegevens onjuist zijn.

Ingevolge artikel 82, eerste lid, voldoet het college van burgemeester en wethouders binnen vier weken kosteloos aan het verzoek van betrokkene hem betreffende gegevens in de basisadministratie te verbeteren, aan te vullen of te verwijderen, indien deze feitelijk onjuist dan wel onvolledig zijn of in strijd met een wettelijk voorschrift worden verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen.

Ingevolge artikel 82, tweede lid, geeft het college van burgemeester en wethouders aan het verzoek uitvoering met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de eerste afdeling van dit hoofdstuk.

Ingevolge artikel 83, aanhef en onder f, - voor zover hier van belang - wordt een beslissing van het college van burgemeester en wethouders om niet te voldoen aan een verzoek als bedoeld in artikel 82 gelijkgesteld met een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).